

Voluntaris per la Llengua

Parelles lingüístiques. Activitats per reforçar l'aprenentatge dels alumnes dels cursos de català per a adults

Comparteix:

Definició

El programa posa en contacte persones que volen practicar el català amb persones que volen dedicar unes hores del seu temps a ajudar-les a practicar-lo. Es formen doncs, parelles lingüístiques, un membre de les quals és un voluntari (catalanoparlant habitual) i l'altre és un aprenent de la llengua catalana. Les parelles es troben una hora a la setmana durant 10 setmanes amb l'objectiu de parlar en català.

L'objectiu general del programa [Voluntaris per la llengua](#) és aconseguir que el català sigui la llengua d'acollida de totes les persones que arriben a Catalunya.

Llengües

Català

Zona geogràfica

Catalunya

Destinatari principals

L'actuació s'adreça a dos destinataris principals:

Aprenents, adults residents a Catalunya, que no parlen habitualment en català i que volen millorar el seu domini de la llengua.

Voluntaris: adults residents a Catalunya, que parlen habitualment en català i que volen ajudar a les persones que estan aprenent la llengua.

Institucions implicades

[Consorti per a la Normalització Lingüística](#)

[Secretaria de Política Lingüística](#). Generalitat de Catalunya

Marc sociolingüístic

Les dades de coneixement del català a Catalunya, segons el darrer cens lingüístic de l'any 2001, són les següents: l'entenen el 95,5%, el parlen el 74,5%, el saben llegir el 74,2% i el saben escriure el 49,7%.

En aquests darrers anys, s'ha constatat l'arribada d'un nombre notable de ciutadans d'origen estranger; l'any 2002 hi havia un 2,9% de persones estrangeres empadronades a Catalunya i a l'any 2005 el percentatge és del 11,4%, per tant, amb cinc anys el nombre de ciutadans d'origen estranger residents a Catalunya s'ha incrementat 8,5 punts. Moltes poblacions superen, amb escreix, aquesta mitjana global i, en general, es pot afirmar que el percentatge creix any rere any.

Aquesta nova situació ha fet sorgir necessitats noves i nous enfocaments de línies de treball en l'ensenyament del català, entre les quals hi ha la del voluntariat lingüístic.

Punt de partida

En el procés d'aprenentatge d'una llengua no només és necessària l'adquisició d'uns coneixements teòrics i la pràctica oral que es pot arribar a produir dins de l'aula. També és important poder posar en pràctica allò que hom ha anat aprenent en situacions reals de comunicació.

La realitat lingüística de Catalunya, però, no sempre ofereix un ventall prou gran de contextos reals per usar la nova llengua. Com a conseqüència de l'hàbit de molts parlants nadius de la llengua catalana de no adreçar-se en català als desconeguts i als estrangers, el fet que una persona nouvinguda tingui la possibilitat d'aprendre el català no implica que efectivament tingui oportunitats suficients per usar aquesta llengua.

A tot això cal sumar-hi la inseguretats a l'hora de parlar en català que tenen moltes de les persones que han fet cursos de llengua catalana, a més del desconeixement de la realitat cultural i lingüística del nostre país que tenen la majoria de nouvinguts. El voluntariat es converteix, doncs, en una eina més per facilitar, d'un banda l'aprenentatge i l'ús de la llengua i, de l'altra, l'arrelament cultural dels nouvinguts.

Descripció del projecte

Voluntaris per la llengua va néixer l'any 2002 al Centre de Normalització Lingüística de Cornellà, i en aquests moments el programa abasta ja tot el territori català, amb la implicació del Govern de la Generalitat, del Consorci per a la Normalització Lingüística, dels ens locals i d'altres entitats.

El projecte de constitució de parelles lingüístiques es concreta en l'aparellament d'una persona voluntària amb una persona nouvinguda amb interès per practicar el català. La selecció de les parelles la fan els centres de normalització lingüística i serveis locals de català que configuren la xarxa territorial del Consorci per a la Normalització Lingüística, que prèviament ja ha difós el programa per tenir voluntaris. Quan les dues persones entren en contacte, han de pactar dia, hora i lloc de trobada (1 hora setmanal) i mantenir el compromís de practicar la llengua catalana. El compromís en principi és per 10 setmanes.

A més d'això, cal implicar en el programa la societat civil per aconseguir un ús quotidià de la llengua i perquè per la recuperació de l'ús social del català cal la participació de tots els agents. La implicació d'entitats ciutadanes en el programa Voluntaris per la llengua es fa mitjançant un document d'adhesió. Entre aquestes entitats hi ha els establiments col·laboradors, que són comerços que es comprometen a garantir l'atenció en català als membres de les parelles lingüístiques que tenen com a clients, en situacions tan quotidianes com ara adquirir productes o utilitzar serveis. Amb l'adhesió d'aquestes entitats també es fomenta el suport al programa i la difusió entre els seus associats amb la finalitat d'aportar-hi voluntaris i, també, possibles aprenents.

D'altra banda, també es demana a les entitats que tinguin en compte el català en les seves activitats habituals i que fomentin l'entrada de persones immigrants a l'entitat, amb l'objectiu que els nouvinguts participin en la vida social catalana. Com a contrapartida, els comerços tenen un mitjà de promoció a través de la llista de comerços voluntaris que es distribueix a totes les parelles lingüístiques.

A més de consolidar el català com a llengua de cohesió social entre la població autòctona i la població nouvinguda, l'objectiu específic del voluntariat lingüístic és també reforçar l'aprenentatge del català dels alumnes adults de cursos de català de nivells bàsics, mitjançant l'ús oral del català en intercanvis de

conversa. Aquest servei complementari s'ofereix als alumnes dels cursos organitzats pels centres de normalització lingüística (CNL), però també és obert a altres possibles aprenents com ara membres de les associacions de mares i pares d'alumnes i associacions de veïns. Les entitats cíviques i sindicals també organitzen i promouen la creació de voluntaris per la llengua entre els seus membres.

Conclusions

El programa del voluntariat lingüístic es planteja com una resposta a la integració social, a partir del català com a llengua d'acollida, que ens acosta cap a una convivència basada en el coneixement, la comprensió i el respecte.

El programa Voluntaris per la llengua s'aplica en diferents àmbits per poder arribar al màxim nombre de persones i tenir una incidència major.

Voluntaris per la llengua va començar a aplicar-se a unes quantes poblacions i s'ha anat estenent a tot el territori de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

Les dades sobre formació de parelles lingüístiques en tot el territori són les següents:

Any 2003: 1.490 parelles

Any 2004: 3.884 parelles

Any 2005: 3.241 parelles

Any 2006 (primer semestre): 2.642 parelles.

Pel que fa a les entitats col·laboradores, actualment hi ha adherides més de 300 entitats en tot el territori català. Aquestes entitats són de tot tipus: culturals, juvenils, cíviques, etc. Les dades s'actualitzen periòdicament i podem constatar que el nombre va creixent cada cop que es fa aquesta actualització.

L'actuació que es duu a terme en els establiments col·laboradors és més recent, tot just fa un parell d'anys que ha començat i encara no s'ha estès per tot el territori; això no obstant, actualment ja es compta amb un nombre considerable d'establiments adherits, i tot i que encara no es poden donar dades concretes, es pot constatar que la xifra també va en augment.

Finalment, l'excel·lència assolida per aquesta bona pràctica s'ha vist reconeguda l'any 2005: Voluntaris per la llengua ha estat considerada com una de les 50 millors bones pràctiques d'aprenentatge d'una llengua a la Unió Europea en el programa LINGO (European Cultural Interactions), iniciativa de la Comissió Europea per estudiar i analitzar els mètodes més reeixits per motivar els ciutadans europeus a aprendre llengües. Voluntaris per la llengua ha estat seleccionada en el marc d'aquest programa com una pràctica original per promoure l'aprenentatge d'una llengua i amb capacitat de ser transferida a d'altres països.

Bibliografia i enllaços relacionats

[Reportatges](#)

[Programes de Televisió de Catalunya. TV3](#)

Consideracions

Per gestionar de manera més eficient el programa Voluntaris per la llengua, el 23 d'abril de 2007, diada de Sant Jordi, va entrar en funcionament una aplicació informàtica que permet formalitzar la inscripció a aquest programa mitjançant un formulari electrònic.

És interessant organitzar al final de l'intercanvi un acte festiu de lliurament dels certificats acreditatius d'haver participat en l'activitat de Voluntaris per la llengua. En aquests actes hi sol haver parlaments de les autoritats locals.

D'altra banda s'ha de tenir en compte que el voluntari no és un mestre i per tant no té la funció de

D'altra banda, s'ha de tenir en compte que el voluntari no és un mestre i, per tant, no té la funció de corregir als aprenents ni de fer classes de català. En les sessions de formació per a voluntaris, s'ha d'incidir en aquesta qüestió i també en el fet que és important que es creï un clima distès que permeti l'aprenent expressar-se en català (encara que no tingui un domini complet de la llengua), per tal que perdi la vergonya, guanyi seguretat i entengui que és possible parlar català fora de les aules.

Pel que fa als aprenents, aquests cal que tinguin un nivell mínim de català per poder participar en el programa. L'han d'entendre i parlar mínimament, el nivell de coneixement del nivell B2 de català (equivalent al nivell A2 del Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües: aprendre, ensenyar avaluar, elaborat pel Consell d'Europa).

En el cas de les persones que no saben gens de català, el millor és recomanar-los que, abans de participar en aquest programa, s'apunten a un curs de llengua.

Un aspecte que pot facilitar la participació de determinades persones al programa és el foment de trios o bé grups petits. Aquesta tipologia de 'parella' lingüística pot ser molt adequada per als casos de persones-aprenents reservades, poc comunicatives o tímides. Evidentment, el trios sempre s'han de formar amb un sol voluntari i dos aprenents, mai a la inversa.

Altres bones pràctiques relacionades

[Passejades culturals](#)

[Quedem?](#)

[Tàndems de llengua](#)

[Taller de torrons](#)

[Voluntariat lingüístic universitari](#)